

PRAKTIKY PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU A MOŽNOSTI ZVYŠOVANIA PRODUKTIVITY PRÁCE

BUSINESS MANAGEMENT PRACTICES AND POSSIBILITIES TO INCREASE PRODUCTIVITY

Darina MATISKOVÁ

Abstract

The article mentioned the possibility of increasing labor productivity in small and medium enterprises and educational institutions introducing innovation management processes. Management in advanced economies was intended to solve the increased competitiveness through review and change business processes to achieve significant improvements in the management parameters. Modern management is based on the new classification of corporate governance in order to maximize profit.

Key words

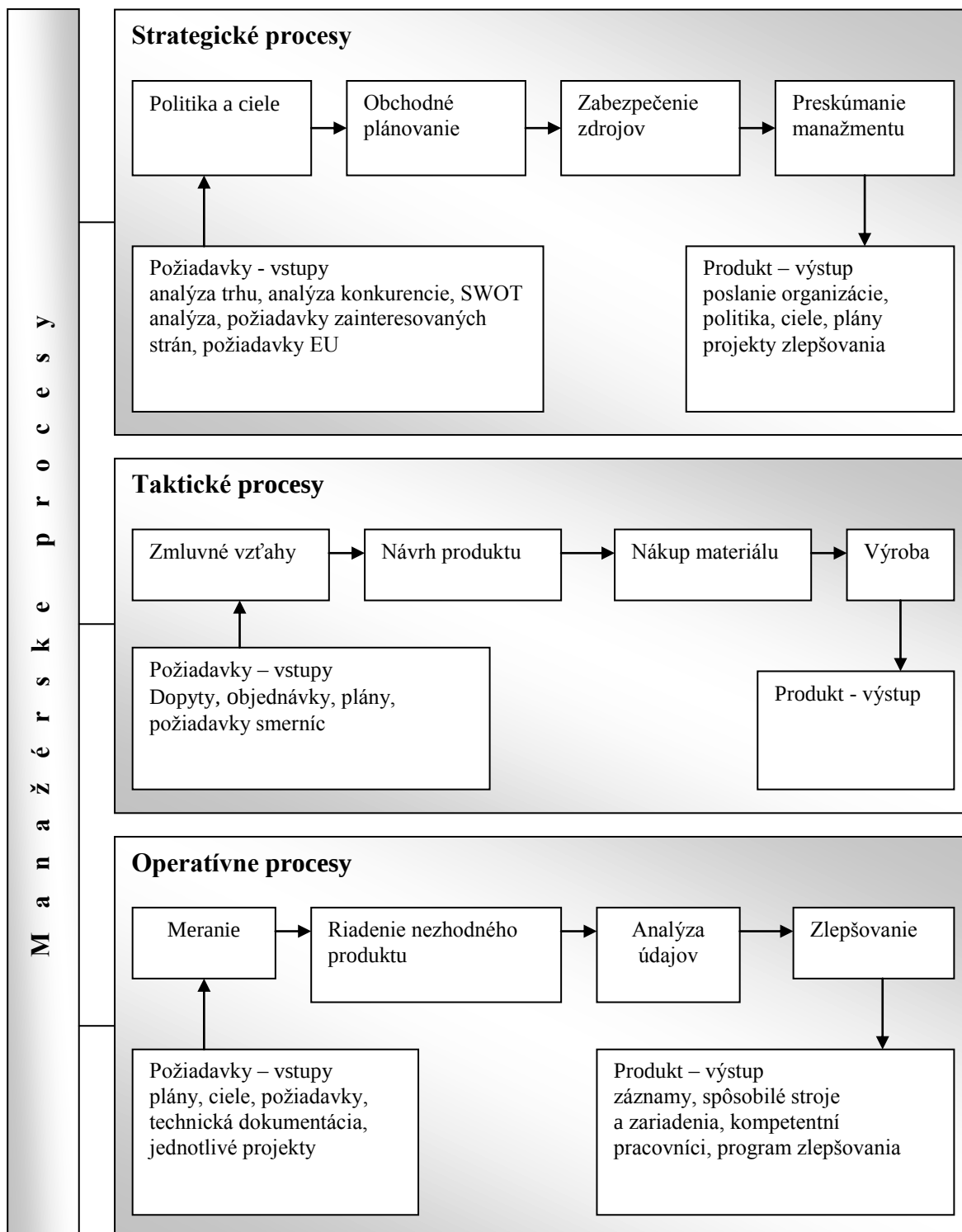
Economics, Labor Productivity, Business Management, Information Processes.

Úvod

Integračný proces vstupu Slovenska do EÚ núti malé a stredné podniky premeniť sa na pružné spoločnosti založené na informáciách a na stimulovaní potrieb. Moderné prístupy v podnikovom riadení vo veľkej miere riešia konkurenčné výhody podnikov. Stále viac sa objavujú nové manažérske teórie, ktoré ako “jediné” zaručujú podniku ďalšie prežitie v hyperkonkurenčnom prostredí a dávajú nádej, že podnik, ktorý aplikuje práve túto filozófiu riadenia sa čoskoro stane lídrom vo svojom odbore. Manažéri nevidia riadenie inak ako nejaký súbor metód a veria, že ak sa dobre nakombinujú budú dobré metódy plodiť dobré výsledky. Odborníci však tvrdia, že sa stráca výkon podniku práve tým, že riadenie nebýva koncipované ako celok.

1 Produktivita práce vo výrobnom podniku a manažérske procesy

Manažérsky koncept sleduje v podstate nasledovanie určitého cieľa. Na jednej strane je prevedené dimenzionálne usporiadanie rozhodovacieho procesu riadenia, na druhej strane je navrhnutý rámec usporiadania a vzorový postup k integrovanej koncepcii riešenia problému. Manažérsky koncept podnikového riadenia sa riadi filozófiou manažmentu. Medzi klasické manažérske praktiky a metódy patria procesné riadenie, projektový manažment, systémy manažerstva kvality (TQM, EFQM), porovnávanie výkonnosti podniku pomocou benchmarkingu, KAIZEN – postupné zlepšovanie procesov a radikálna zmena procesov prostredníctvom reinžinierstva.[1,3] Rozdelenie manažérskych procesov je znázornené na obr.1.

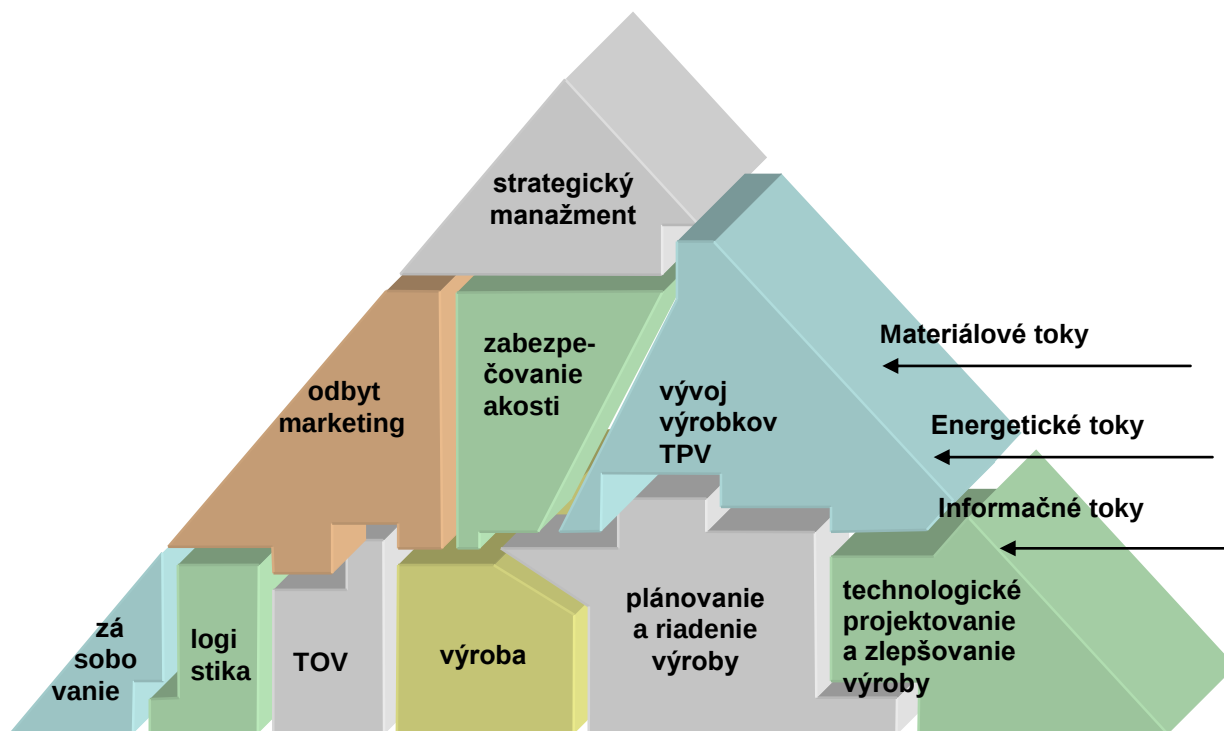
Obr. 1 Delenie manažérskych procesov

Manažérsky koncept môže byť pri tom zobrazený v troch úrovniach strategický, taktický, a operatívny manažment.

Jadrom strategického manažmentu je zaistiť pomocou všeobecných cieľov, zásad a noriem života vývojaschopnosť podnikov.

Taktický manažment sa zaoberá výstavbou a starostlivosťou a využitím úspešnej pozície, ktorým zdroje musia byť pridelené. Operatívny manažment vykonáva potom úlohy strategického a taktického manažmentu cez procesné zmeny v operáciách.

Inovovaný podnikový model riadenia MsP je na obr.2.

Obr. 2 Inovovaný podnikový model riadenia MsP

2 Finančno – ekonomické procesy

Finančno-ekonomické procesy možno charakterizovať ako subjektívnu ekonomickú činnosť zaoberajúcu sa získavaním finančných prostriedkov, kapitálu na investovanie do fixného a finančného majetku, rozdeľovaním podnikového zisku a maximalizáciou trhovej hodnoty vlastného kapitálu.

Medzi základné činnosti finančno-ekonomických procesov patria:

- finančné plánovanie (znamená formulovať finančné ciele podniku),
- finančné rozhodovanie (stratégia a operatívne rozhodovanie),
- organizovanie finančných procesov (každodenné rozhodovanie),
- finančná analýza a kontrola (pravidelné kontrolovanie). [2,3]

3 Informačné procesy v manažérskych procesoch

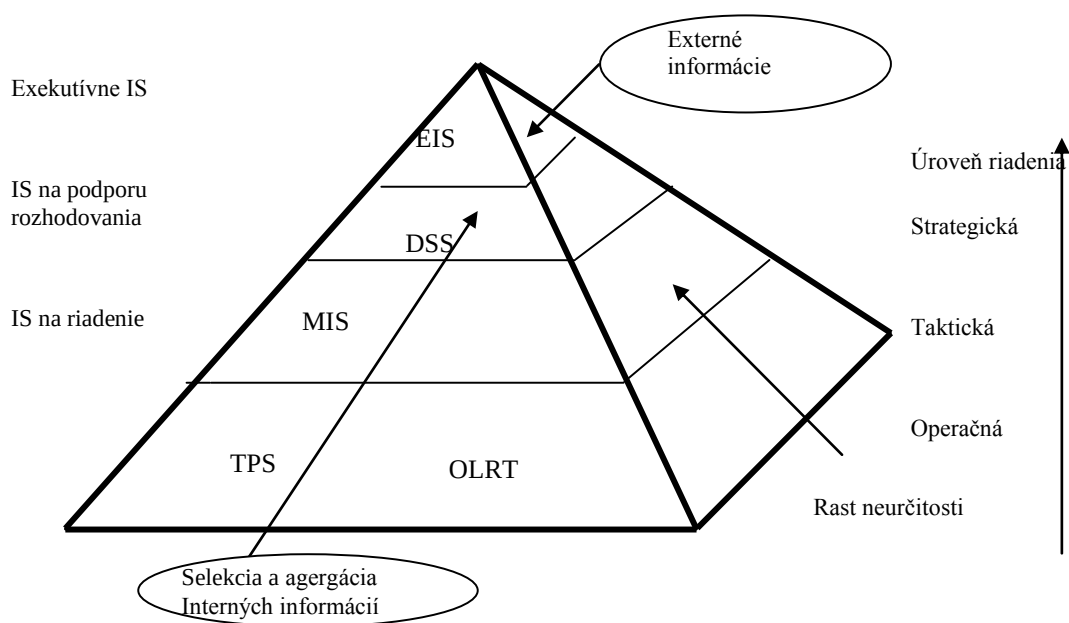
Efektívne riadenie podniku je nielen otázkou tradičných manažérskych modelov s pevnou danou orgaizačnou štruktúrou, ale manažment súčasnej spoločnosti by sa mal nazývať manažmentom inovácií a zmeny.

Informačné systémy majú za úlohu zabezpečiť dostatok relevantných informácií v správnom čase na vykonanie riadiacich funkcií v celom systéme a vyznačujú sa niektorými špecifickými črtami:

- Informačné systémy sú typickým predstaviteľmi systémov typu “človek stroj” (za predpokladu, že ide o automatizovaný informačný systém realizovaný na počítači, čo sa dnes považuje za štandardné). Ako vyplýva z chápania pojmu informácie, informačné procesy súvisia s procesom riadenia, zabezpečujú pre riadiaci proces informácie na rozhodovanie.
- Z predchádzajúceho vyplýva, že informačné procesy je nutné chápať ako podsystémy systémov riadenia.
- Informačné systémy majú tesné súvislosti s hmotnými procesmi, pretože slúžia na ich riadenie.
- Informačné systémy majú veľmi rozsiahlu aplikačnú oblasť a to od riadenia priemyselného podniku a firmy, cez kultúrnu alebo vzdelávaciu organizáciu, výskumné pracovisko, knižnice až po riadenie veľkých hospodárskych komplexov. Toto si vyžaduje vyhľadávať spoločné črty informačných procesov v rozdielnych podmienkach ich realizácie. Tieto spoločné črty majú zvyčajne charakter operácií a procesov narábania s informáciami, čo vedie k vzniku vednej disciplíny nazývanej teória informačných systémov.

4 Informačné systémy podľa ich vzťahu k systému riadenia

Jedno z najrozšírenejších delení informačných systémov je podľa ich postavenia v systéme riadenia na rôznych úrovniach tzv. informačnej pyramídy (obr.3).

Obr. 3 Informačná pyramída

S rastúcou hierarchiou riadenia narastá neurčitosť v požiadavkách na informačný systém a súčasne ubúda objem interných informácií v dôsledku ich agregácie a selekcie. Zároveň pribúda potreba externých informácií z okolia systému. Z tohto pohľadu môžeme informačné systémy deliť na [1]:

- Transakčné procesné systémy (Transaction Processing Systems – TPS),
- Systémy na priame riadenie technologických procesov (Online Real Time Systems-OLRT),
- Informačné systémy na riadenie alebo manažérske informačné systémy (Management Information Systems – MIS) zahŕňajú ľudí, technológie a procedúry, ktoré slúžia na organizačné plánovanie, operačný a riadiaci prístup a využívanie ľudských a materiálnych zdrojov,
- Systémy na podporu rozhodovania (Decision Support Systems - DSS),
- Informačné systémy na podporu vrcholového riadenia (Executive Information Systems - EIS).

Informačné systémy na riadenie vznikajú z účtovníckych a ekonomických procesov podnikov. Presadzuje sa v nich vertikálna integrácia dát, väčšinou sa nevyužívajú predmetové bázys dát z transakčných systémov. Využívajú sa z nich rôzne sumarizácie, modelové agregácie a výbery informácií. Organizačné podsystémy manažérskych informačných systémov môžu byť chápané napr. ako marketingový informačný systém, výrobný (produkčný) informačný systém, personálny informačný systém a pod.[3,4]

Súhrn

Pre súčasné podnikateľské prostredie je charakteristická globálna konkurencia, zvýšený tok informácií, zvyšujúca sa náročnosť podnikania a prenikavá globalizácia. Rýchlosť zmeny v tomto prostredí je taká výrazná, že čoraz viac podnikateľských subjektov zavádza inovácie rýchlejšie ako kedykoľvek predtým. Inovácie chápe ako predpoklad rastu svojej konkurencieschopnosti.

Jednou z možností, ktorá vedie k trvalo udržateľnému zvyšovaniu výkonnosti podniku a hodnoty pre zákazníka, je prechod na procesne orientovaný podnik. Procesy v podniku patria medzi jeho najcennejšie aktíva. Správne riadenie procesov vie zabezpečiť v krátkom období poskytovanie mimoriadnej hodnoty pre zákazníka, vytvára priestor pre realizáciu zmeny v strednom období a tvorí základ pre budúci rast a inovácie v dlhodobom horizonte.

Kľúčové slová

Ekonomika, produktivita práce, podnikový manažment, informačné procesy.

Použitá literatúra:

- [1] DAVIS, Gordon B. - OLSON, Margrete H., 1985, *Management Information Systems: conceptual foundations, structure, and development*. New York: McGraww Hill, 1985. 693 s. ISBN 0-07-015828-2,

- [2] KRÁL, Ján: *Analýza procesných prístupov k modelovaniu podnikových činností*. In: Novus scientia 2007: 10, celoštátna konferencia doktorandov strojnícckých fakúlt technických univerzít a vysokých škôl s medzinárodnou účasťou: 20.11.2007 ÚVZ Herľany, Slovenská republika. (Košice: TU, SjF) 2007. s. 281-284. ISBN 978-80-8073-922-5,
- [3] MATISKOVÁ, D.: *Possibilities of application of innovations in the quality system in academical process*. In: Present Day Trends of Innovations : Dubnica nad Váhom, 2011. - Dubnica nad Váhom : MiF, 2011 S. 110-113. - ISBN 978-80-89400-26-3,
- [4] MATISKOVÁ, D., ŠEBEJ, P.: *Inovácia a modernizácia manažérskych podnikových procesov*. In: Produktivita a Inovácie. Roč. 12, č. 5 (2011), s. 23-24. - ISSN 1335-5961,
- [5] MODRÁK, V.: *Systémovo logistický koncept podnikových procesov*. In: Zborník vedecko-odbornej konferencie s medzinárodnou účasťou LOGVD 99, FŠI ŽU, Žilina, 1999, str. 99-106,
- [6] MURA, L.: *Vplyv zavedenia Eura na Slovensku na malé a stredné podniky*. In: Mladá veda 2007, Medzinárodná vedecká konferencia doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov, FEM SPU v Nitre, Račkova dolina 2007, ISBN 978-80-8069-970-3.

Kontaktná adresa:

Ing. Darina Matisková, PhD.

Technická univerzita v Košiciach

Fakulta výrobných technológií so sídlom v Prešove

Bayerova 1, 080 06 Prešov

e-mail: darina.matiskova@gmail.com

darina.matiskova@tuke.sk, mobil: 0904 240 638